

Letní příloha Supplemento estivo

České stopy v Římě

Orme ceche a Roma

Český hospic v Římě

Na Via dei Banchi Vecchi v č.132 najdeme mramorovou desku s latinským nápisem, který v překladu zní: Vybudoval mne císař Karel IV., český král, a když jsem byl zchátralý, přestavěl mne H(einrich) z Rorau, prokurátor tohoto špitálu a českého národa v roce 1457. Ačkoliv někteří kronikáři kladou založení hospicu už do přemyslovských dob, historici potvrzují platnost citovaného nápisu. Zatímco při své korunovační cestě do Říma v roce 1355 Karel IV. navštívil město jen doslova na otočku, při druhé cestě v roce 1368 se zdržel pět týdnů a setkal se tentokrát i s papežem Urbanem V., který se nakrátko vrátil z Avignonu a korunoval jeho čtvrtou manželku Alžbětu Pomořanskou na římskou císařovnu. Snad právě dům, v němž tehdy Alžběta pobývala, zakoupil Karel IV., aby zůstal k dispozici poutníkům z našich zemí. Byla v něm zřízena kaple zasvěcená sv. Václavu a sv. Martě a jeho provoz zajišťovala nadace Rožmberků. Husitské války a šíření utrakvismu dalším putování do Říma nepřály. Vazba hospice na Čechy však dostala novou podobu v 16. století. Papež Sixtus V. potvrdil, že část příjmů plynoucí hospici z pronájmu několika domů, bude odváděna do Prahy na podporu jezuitské koleje. Splátky byly odesílány až do konce 18. století i v dobách, kdy byl český hospic připojen k poutnímu domu bratrstva Nejsv. Trojice. Konfraternita ještě v 19. století poskytovala poutníkům z Čech zdarma dvoudenní pohostinství a přispívala na útraty za zpáteční cestu. Když v r. 1872 předal papež Pius IX. hospic českým biskupům, zdálo se, že svítá na lepší časy: byl opraven, rozšířen o další dům na náměstí Sforza Cesarini a posléze přesešel do majetku nově založené české koleje Bohemica, jehož nástupcem se stalo Nepomucenum. Nepřízeň doby bohužel přiměla v 50. letech českou kolej k jeho prodeji.

Johana Bronková

Mramorová deska s latinským nápisem (zdroj: www.cs.wikipedia.org)

L'ospizio dei pellegrini boemi a Roma

Al n. 132 di Via dei Banchi Vecchi troviamo una lapide in marmo con su un'iscrizione latina che recita: CAROLUS IMPERATOR IIII REX BOEMIE ME FECIT ET H. RORAW PROCURATOR HOSPITALIS PRESENTIS ET NACIONIS BOHEMORUM RUINOSUM REFECIT ANNO MCCCCLVII. Benché alcuni cronachisti facciano risalire la fondazione dell'ospizio all'epoca dei Přemyslidi, gli storici tendono a confermare la validità della scritta citata. Mentre durante il viaggio a Roma nel 1355, all'epoca della propria incoronazione, Carlo IV aveva fatto davvero soltanto un rapido giretto nella città, al tempo del suo secondo viaggio, nel 1368, egli si era invece trattenuto per cinque settimane, incontrando questa volta anche Papa Urbano V che era tornato per breve tempo da Avignone e aveva incoronato la sua quarta moglie, Elisabetta di Pomerania, Sacra Romana Imperatrice. Fu forse proprio la casa nella quale aveva allora soggiornato Elisabetta quella che Carlo IV aveva comprato, affinché rimanesse a disposizione dei pellegrini che giungevano dai nostri territori. Al suo interno venne edificata una cappella dedicata a san Venceslao e a santa Marta, e al suo sostentamento provvedeva una donazione della famiglia Rožmberk. Le guerre hussite e il diffondersi dell'utraquismo non favorirono molto ulteriori pellegrinaggi a Roma, ma col XVI secolo il legame dell'ospizio con la Boemia assunse tutto un altro aspetto. Papa Sisto V stabilì infatti che i proventi derivanti all'ospizio dall'affitto di alcune case venissero mandati a Praga a sostegno del collegio gesuita. Le somme continuarono ad esservi spedite sino alla fine del XVIII secolo, anche dopo che l'ospizio boemo era stato annesso alla casa del pellegrino dell'Arciconfraternita della Santissima Trinità dei Pellegrini. Ancora nell'Ottocento la confraternita assicurava gratuitamente ai pellegrini provenienti dalla Boemia due giorni di ospitalità e contribuiva alle spese per il viaggio di ritorno. Quando nel 1872 Papa Pio IX assegnò l'ospizio ai vescovi boemi, sembrò che la situazione stesse vistosamente migliorando: l'edificio venne restaurato, si ampliò fino ad anettere un'ulteriore casa su piazza Sforza Cesarini e infine entrò a far parte delle proprietà del collegio ceco da poco fondato, il Bohemicum, che sarebbe stato poi sostituito dal Nepomuceno. Negli anni Cinquanta l'inclemenza dell'epoca costrinse purtroppo il Collegio boemo a venderlo.

Johana Bronková

České osudy v Římě

Destini cechi a Roma

Jak jsem se stal učitelem v Římě

Když se dnes zamýšlím nad tím, jak jsem se stal učitelem, nemohu si nevzpomenout na několik zajímavých životních paralel s osudy velkých učitelů našich dějin, Janem A. Komenským, Járou Cimrmanem nebo Miloslavem Šimkem.

Jana A. Komenského jsem následoval už třeba tím, že jsem též, byť dočasně, opustil domovinu. Ačkoliv jsem ze svého působiště odešel, přesto si mě povolání učitele opět nalezlo, a jsem tomu rád. Směle o sobě mohu říci, že jsem se také stal učitelem národů. Za svou kariéru jsem vychovával vedle Čechů, Slováky, Poláky, Maďary, Ukrajince, Rusy, Vietnamce, Čiňany, jednu Američanku a Rumunku, jednoho Němce a Švéda a nyní vychovávám třídu Čecho-Italů. Díky nynější zahraniční zkušenosti též více objevuji Labyrint světa a ráj srdce. Kde jinde lze lépe zažít a poznat labyrint, než v Římě, kde jinde zažít ráj srdce, než v láskyplném přijetí krajanů, kteří mi byli donedávna zcela neznámi.

Dílo a poselství Járy Cimrmana mě nejen v pedagogickém působení nepřestalo inspirovat. Dodnes pronikám nuancemi jeho geniální pedagogické šesterky. V praxi využívám zejména Trestání učitele učitelem, díky němuž dosahuji slušných výsledků v oblasti výchovy. Již mnohokrát jsem ztratil třídnici, naposledy minulý týden, nicméně při svačení opět nabývám tolik potřebného klidu. Nejvíce si však vážím Cimrmanovy neutuchající touhy jít dál, přes klopoty, trampoty a překážky směřovat k obzoru, třeba za polární kruh, a to přitom s humorem a vírou, že všechno dobře dopadne.

S Miloslavem Šimkem mě kupodivu též pojí nemálo. I já jsem vždy miloval školu, jízdu po zábradlí, přestávkové zvonění, konec konců i naši vousatou němčinářku, díky níž umím dodnes zpívat píseň Guten Morgen liebe Sonne. Přesto jsem před maturitou zdaleka neuvažoval o tom, že bych se mohl naplno věnovat učitelskému povolání.

Tenkrát jsem totiž ještě neznal klasikovu větu, za níž dnes hrdě stojím: „Vždyť co může být hezčího, než z dítek, která neumí ani bleptnout, vychovávat řádné občany.“

Po několika letech, během nichž jsem se usilovně bránil osudu, netuše, že pramen pravého úspěchu pro mne tkví ve školství, se můj život zastavil v bodě, kdy jsem se musel rozhodnout, co dál. Rozhodla kniha knih naslepo otevřená: „Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. (Iz 1,17).“ Tehdy jsem zřetelně uslyšel volání pedagogického povolání, které jsem si brzy zamiloval. Začal jsem téhož roku učit na základní škole a počal jsem souběžně studovat školu pedagogického směru. Během osmi let, na které vzpomínám s největší vděčností, jsem se naučil vychovávat a učit děti všech možných ražení. Pedagogickou práci považuji za smysluplnou, vznešenou, úctyhodnou, mám ji ze srdce rád.

Come sono diventato un insegnante a Roma

Se oggi ripenso a come sia diventato un insegnante, non posso non ricordare alcuni interessanti paralleli di vita con i destini dei grandi maestri della nostra storia, Jan A. Komenský, Jára Cimrman oppure Miloslav Šimek. Ho seguito le orme di J. A. Komenský già col fatto che ho lasciato la patria, seppur solo momentaneamente. Nonostante avessi lasciato il mio posto di lavoro, la professione di insegnante mi ha trovato lo stesso, e di questo ne sono grato. Posso definirmi anch'io con un po' di coraggio come il maestro dei popoli. Durante la mia carriera oltre che a cechi ho insegnato a slovacchi, polacchi, ungheresi, russi, vietnamiti, cinesi, una ragazza americana e una romena, un tedesco e uno svedese e ora sto formando una classe di ceco-italiani. Grazie a questa attuale esperienza all'estero sto conoscendo sempre più a fondo il Labirinto del mondo e il paradiso del cuore. In quale posto migliore si può vivere e scoprire il labirinto se non a Roma, in quale altro posto si può vivere il paradiso del cuore se non nell'amorosa accoglienza dei connazionali di cui fino a qualche tempo fa ignoravo l'esistenza.

L'opera e il messaggio di Jára Cimrman non mi ha mai smesso di ispirare e questo non solo nel campo pedagogico. Tutt'oggi cerco di penetrare nelle sfumature delle sue geniali sei regole pedagogiche. Nella pratica utilizzo in modo particolare la "Punizione del maestro dal maestro", grazie alla quale riesco ad ottenere dei risultati soddisfacenti nell'area educativa. Già numerose volte ho perso il registro di classe, ultimamente la scorsa settimana, ciò nonostante mi ricarico della calma necessaria con la mia merenda. La cosa che però apprezzo di più di Cimrman è l'instancabile voglia di andare avanti, nonostante i pasticci e gli ostacoli, e guardare verso l'orizzonte, magari al di là del circolo polare, e tutto questo con senso dell'umorismo e fede nel fatto che tutto andrà bene. Anche con Miloslav Šimek sono unito da un bel po' di cose. Come lui, anche io ho da sempre amato la scuola, scivolare sulla ringhiera, la ricreazione, in fin dei conti anche la prof baffuta di tedesco grazie alla quale so cantare ancora oggi la canzone Guten Morgen liebe Sonne. Nonostante tutto ciò prima della maturità non ho mai preso in considerazione che un giorno potessi dedicarmi anima e corpo al mestiere di insegnante. All'epoca infatti non conoscevo ancora il detto del nostro Classico: "Cosa ci può essere di più bello se non educare dei ragazzi senz'arte né parte e farli diventare dei cittadini corretti." Dopo alcuni anni durante i quali cercavo di oppormi al mio destino, ignorando il fatto che la radice del mio successo fosse nell'insegnamento, la mia vita si è bloccata nel punto in cui dovevo decidere cosa fare da grande. Ha deciso il libro dei libri aperto su una pagina a caso: "Imparate a fare il bene, ricercate la giustizia,

Nyní působím v České škole v Římě půl roku. A jak se mi v ní učí? Mohu jednoduše a přitom výstižně odpovědět s písní největšího Čecha na rtech: „V chaloupky stínu je dobře, dobře, dobře, dobře, dobře, dobře, dobře, dobře nám.“ Za tu dobu jsem poznal, že Češi mají něco, na co můžou být po právu hrdí, mají světu co nabídnout. Je to česká kultura. Vždyť tolik velkých Čechů v dějinách doslova změnilo svět. Jejich stopy jsou zřetelné a hmatatelné nejen v Římě, v Itálii, ale doslova po celém světě. Také proto lze souhlasit s Máchou, když hrdě prohlašuje: „Čechové jsou národ dobrý.“ Je tomu tak i dnes? Jsme hrdí na to, že jsme Češi? Cimrman k tomu říká: „Čechové jsou národ prosíravý“, a tím upozorňuje na náš hluboce zakořeněný komplex méněcennosti. Sám génius však dodává: „Jak říkávám na každíčké štaci, svět bude lepší, dáme-li si práci. Je marné žehrat, modlit se zdravas, vše záleží jen na vás, na nás.“ Proto se domnívám, že učit děti česky, dávat jim poznávat českou kulturu má smysl. Není to jen kvůli tomu, aby měli možná lepší životní uplatnění. Je to hlavně kvůli velikosti, kráse, radostnosti, ušlechtilosti kultury, na kterou můžeme a máme být hrdí. Učme děti dobře česky, aby naše kultura měla budoucnost. Učme děti, aby svět byl lepší, vždyť právě ony jsou naše ztělesněná naděje. Učme, jak nejlépe dovedem, protože teď je to na nás.

David Válka

soccorrete l'oppresso, rendete giustizia all'orfano, difendete la causa della vedova.” (Isaia 1,17). In quel momento ho sentito forte e chiara la vocazione alla professione pedagogica, di cui mi sono innamorato in poco tempo. Nello stesso anno ho cominciato a insegnare in una scuola elementare e allo stesso tempo a studiare pedagogia. Nel corso di otto anni, che ricordo sempre con grande riconoscenza, ho imparato a insegnare ed educare ragazzi di tutti i tipi. Ritengo che il mestiere di pedagogo sia ragionevole, nobile, onorevole, gli sono veramente affezionato.

Adesso è da sei mesi che lavoro alla Scuola Ceca Roma. E come mi ci trovo? Non posso che rispondere semplicemente ma giustamente con le parole di una canzone del più grande dei cechi: “Nell’ombra della casa in campagna ci stiamo bene, bene, bene (...)”. Durante questo tempo ho appreso che i cechi hanno qualcosa di cui essere fieri, hanno qualcosa da offrire al mondo. E’ la cultura ceca. Dopotutto nella storia ci sono stati molti cechi che hanno letteralmente cambiato il mondo. Le loro tracce sono visibili non solo a Roma, in Italia, ma in tutto il mondo. Anche per questo si può essere d’accordo con Mácha quando annuncia fieramente: “I cechi sono un popolo buono”. E’ ancora così oggi? Cimrman sul fatto dice: “I cechi sono un popolo dei pasticcioni, sottolineando il nostro profondamente radicato complesso di inferiorità. Lui stesso, però, aggiunge: “Come dico sempre, il mondo sarà migliore, se ci diamo da fare. E’ inutile lagnarsi o dire un ave Maria, tutto dipende da voi, da noi”.

Per questo penso che insegnare il ceco ai bambini, fargli conoscere la cultura ceca, abbia un senso. Non solo per offrirgli delle migliori possibilità lavorative. Soprattutto per la grandezza, la bellezza, la gioia e la nobiltà della cultura della quale possiamo e dobbiamo essere fieri. Insegniamo bene il ceco ai bambini per il bene della nostra cultura. Insegniamo ai bambini che sono loro la nostra speranza per un mondo migliore. Insegniamogli nel modo più giusto che sappiamo perché ora tocca a noi.

David Válka

Traduzione di T.M.

Napsali o nás.

Tomáš Grulich, předseda Stálé komise Senátu PČR pro krajaný: „O víkendu jsem se zúčastnil setkání českých škol v Itálii. Hostily nás učitelky z Neapole. V Itálii je škol celkem pět. Vedle zmíněné Neapole je to Řím, Miláno, Florencie a Bologna. Učitelé odvádějí vynikající práci na úkor vlastního volna. Většinou nehonoraně. Je to skutečná a přirozená propagace ČR v zahraničí. Navíc jsou zaznamenány případy návratu do ČR. Přechod dětí, které navštěvují nedělní školy češtiny, je pak v případě návratu do českých škol velmi hladký. Obdivuji je a děkuji jim. (...)“. fb, 29.2.2016.

Hanno scritto di noi.

Tomáš Grulich, presidente della Commissione permanente per i Cechi all'estero del Senato della Repubblica Ceca: „Durante il weekend ho partecipato all'incontro delle scuole ceche in Italia. Siamo stati ospiti delle insegnanti di Napoli. In Italia ci sono complessivamente cinque scuole di questo tipo. Oltre a Napoli ci sono le scuole ceche di Roma, Milano, Firenze e Bologna. Gli insegnanti svolgono un eccellente lavoro a scapito del proprio tempo libero. Per la maggior parte senza compenso. Si tratta di una naturale promozione della Repubblica Ceca all'estero. (...)“. Li ammiro e li ringrazio. (...)“. fb, 29/2/2016.

Česká kultura mimo hlavní město - La cultura ceca fuori la Capitale

Tentokrátna téma "OSTRAVA" – Questa volta sul tema "OSTRAVA"

Non solo Praga. Alla scoperta di Ostrava, cuore pulsante della Moravia-Slesia

Anni fa, da una coppia di turisti stranieri in visita a Bevagna, venni a conoscenza della pubblicazione di una guida sull'Umbria dal titolo: "Non solo Toscana". La stessa cosa potrei dire io dopo un viaggio nella Repubblica Ceca: "Non solo Praga". Ostrava infatti, ben collegata alla capitale, è il fulcro di un itinerario turistico da svilupparsi nel cuore della Moravia-Slesia, in quanto offre uno spaccato che fa rivivere oggi la storia industriale degli ultimi due-tre secoli. Dolní Vítkovice e Landek Park ne sono un'evidente dimostrazione, grazie al ruolo centrale che Dolní oblast Vítkovice ha svolto e svolge per la loro conservazione e valorizzazione. Questo gruppo, mediante una sinergia tra soggetti pubblici e privati, ha trasformato aree industriali in un polo educativo, culturale e sociale fruibile dalle più svariate fasce di utenza. Progetto interessante, se si pensa a quei siti industriali dismessi, presenti in territorio italiano, che in tal modo potrebbero rivivere. A Dolní Vítkovice si può fare il giro "panoramico" nel montacarichi a vetri che porta in cima all'ex-altoforno da cui si gode una magnifica vista su Ostrava o assistere - nell'ex-gasometro - a conferenze, seminari ed eventi socio-culturali. Da qui l'opportunità per studenti, insegnanti e genitori di partecipare, nella VI Centrale Elettrica, a divertenti programmi di animazione. A Landek Park, il più grande museo minerario della Repubblica Ceca, è possibile invece calarsi nei panni di un minatore per un'intera giornata e scendere nei cunicoli del livello più alto della miniera di Anselm. Questo museo documenta l'attività svolta nel sito attraverso un allestimento corredato da specifica oggettistica che immerge il visitatore nella vita quotidiana di una miniera di carbone ed ha una grande valenza pedagogica grazie all'oculata scelta degli elementi visivi e sonori (il rumore di martelli che frangono il terreno, quello degli impianti di ventilazione e delle macchine di estrazione) che "avvolgono" manichini nell'atto di svolgere le azioni proprie della miniera. Infine un'esposizione dedicata ai servizi di soccorso-salvataggio permette di comprendere le difficili condizioni in cui i soccorritori dovevano operare. Finalmente, dopo una "dura giornata di lavoro" ci si può rifocillare all'Harenda u Barborky, il ristorante che una volta ospitava la mensa e dove, ancora oggi, è possibile mangiare "come un minatore".

Trasformazione efficace che potrebbe servire da esempio!

Autore: *Mauro Stelletti*Curatrice: *Maria Grazia Galeazzi Mazzetelli*

Per saperne di più:

<http://www.dolnivitkovice.cz><http://www.landekpark.cz>**Nejen Praha. Za poznáním Ostravy, tlukoucího srdce Moravskoslezského kraje**

Před lety jsem se od dvou zahraničních turistů, kteří byli na návštěvě v městečku Bevagna, dověděl o průvodci po Umbrii s názvem „Nejen Toskánsko“. Stejnou věc bych mohl říci po návratu z jedné cesty do České republiky: „Nejen Praha“. Ostrava, s dobrým spojením s hlavním městem, je důležitým bodem na turistické trase v srdci Moravskoslezského kraje, protože nabízí ucelený pohled umožňující prožít průmyslovou historii posledních dvou-tří století. Jasnou ukázkou toho jsou Dolní Vítkovice a Landek park, a to díky ústřední roli, kterou oblast Dolních Vítkovic měla a má v zachování a valorizaci průmyslových památek. Společným úsilím veřejných a soukromých subjektů byly průmyslové areály proměněny ve vzdělávací, kulturní a společenské centrum, kterého mohou využít různé věkové kategorie. Jde o velmi zajímavý projekt; vždyť i na italském území se nacházejí staré opuštěné průmyslové lokality, které by podobným způsobem mohly znovu ožít. V Dolních Vítkovicích lze podniknout „okružní jízdu“ malým proskleným nákladním výtahem, který vede na vrchol k bývalé vysoké peci, odkud je nádherný pohled na Ostravu; nebo se v bývalém plynojemu účastnit konferencí, seminářů a společenských a kulturních událostí. V VI. elektrárně mají studenti, učitelé a rodiče možnost účastnit se zábavných programů. V Landek parku, největším hornickém muzeu České republiky, je možno vžít se na celý den do kůže horníka a sestoupit do podzemí nejvyššího patra dolu Anselm. Toto muzeum svědčí o činnosti, která se v této lokalitě odehrávala, a to prostřednictvím expozice vybavené specifickými předměty, která návštěvníka noří do každodenního života uhelného dolu; muzeum má velkou pedagogickou hodnotu díky přesné volbě vizuálních a zvukových prvků (hluk kladiv drtících zeminu, hluk větracích zařízení a těžebních strojů), které „obklopují“ figuríny při provádění důlních prací. Můžeme si prohlédnout i expozici věnovanou báňskému záchranářství, která přibližuje těžké podmínky, v nichž zahraniční museli kdysi pracovat. „Po celodenní těžké práci“ se lze nakonec občerstvit v Harendě u Barborky, kde kdysi byla hornická jídelna a kde ještě dnes můžeme jíst „jako horníci“.

Celkově jde skutečně o vydařenou transformaci, která by mohla být příkladem!

Autor: *Mauro Stelletti*Redaktorka: *Maria Grazia Galeazzi Mazzetelli*

Více zde:

<http://www.dolnivitkovice.cz><http://www.landekpark.cz>

